



Дисципліна з підготовки доктора філософії:

ГІГІЄНА ТА ПРОФЕСІЙНА ПАТОЛОГІЯ

Спеціальність	«Медицина», «Громадське здоров'я», «Біологія»
Освітньо-наукова програма	«Медицина», 2022, «Громадське здоров'я», 2022, «Біологія», 2022
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2022-2023
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	8 кредитів ЄКТС
Курс / семестр	II, III курс / 3, 4, 5, 6 семестри
Укладач (і)	д.мед.н, проф. І.В. Сергета, к.мед.н., доц. Л.М. Ваколюк, к.мед.н., доц. Н.В. Стоян
Викладач (і), гостьові лектори	д.мед.н, проф. І.В. Сергета, к.мед.н., доц. О.Ю. Браткова, к.мед.н., доц. Л.М. Ваколюк, к.мед.н., доц. Т.В. Шевчук, к.мед.н., доц. Н.В. Стоян
Місце проведення, контакти	Кафедра загальної гігієни та екології Адреса: 21028, м. Вінниця, вул. Стуса, 2 (2 навчальний корпус), +380432672954 hygiene@vnm.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Аспіранту для вивчення винесені питання впливу навколишнього та виробничого середовища на організм людини та громадське здоров'я з метою обґрунтування гігієнічних нормативів, санітарних норм і правил та профілактичних заходів, реалізація яких забезпечує оптимальні умови для життєдіяльності та праці, збереження та зміцнення здоров'я та попередження захворювань. Роль і значення виробничого середовища в сучасних умовах значно зростає, оскільки в процесі трудової діяльності людини широко використовуються нові технології, різні речовини, матеріали та енергія і виникають нові її форми зі збільшенням у них частки розумової праці. Праця повинна бути могутнім чинником здоров'я та гармонійного розвитку людини, і тому велику роль у цьому процесі й досягненні позитивних наслідків відіграють гігієнічні заходи в галузі гігієни праці.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Гігієна та професійна патологія» є розвиток у аспірантів гігієнічного мислення, отримання навичок оцінки факторів навколишнього та виробничого середовища та одержання знань і умінь про наслідки їх негативного впливу на здоров'я людини та розробки заходів запобігання виникненню негативних зрушень у стані

здоров'я та захворювань. Разом з тим основна мета гігієни як медичної науки – збереження та зміцнення здоров'я людини.

Основними завданнями навчальної дисципліни є вивчення природних та антропогенних факторів навколишнього середовища і соціальних умов, що справляють вплив на здоров'я людини; вивчення закономірностей впливу факторів і умов навколишнього середовища на організм людини та суспільне здоров'я; наукове обґрунтування і розробка гігієнічних нормативів, санітарних норм і правил, профілактичних заходів, що сприяють максимальному використанню факторів навколишнього середовища, які позитивно впливають на організм, а також усуненню або обмеженню до безпечних рівнів несприятливих впливів; запровадження у практику роботи закладів та установ охорони здоров'я гігієнічних рекомендацій, санітарних норм і правил, що розроблені та науково-обґрунтовані, перевірка їх ефективності та удосконалення. прогнозування санітарної ситуації на ближню та віддалену перспектив

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- RH1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації
- RH2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- RH3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення
- RH4 Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження
- RH5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження
- RH6 Виконувати оригінальне наукове дослідження
- RH7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників
- RH8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності
- RH9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
- RH10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- RH11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- RH12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
- RH13 Організовувати освітній процес
- RH14 Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення
- RH15 Організовувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)
- RH16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- RH17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

2. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Практичні заняття	90
Медична практика	60
Самостійна роботи	90
Всього	240

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви змістових модулів і тем
1.	Гігієна як наука. Місце і значення гігієни в системі медичних наук та практичній діяльності лікаря. Основні закони гігієни. Методи гігієнічних досліджень
2.	Гігієнічна оцінка променистої енергії, Методика визначення інтенсивності ультрафіолетового випромінювання та його використання для профілактики захворювань і санації повітряного середовища.
3.	Методика визначення гігієнічної оцінки природного та штучного освітлення приміщень.
4.	Методика визначення і гігієнічної оцінки температурно-вологісного режиму приміщень та напрямку і швидкості руху повітря.
5.	Методика гігієнічної оцінки повітряного середовища та ефективності вентиляції приміщень. Гігієнічна оцінка комплексного впливу мікроклімату на теплообмін людини.
6.	Методика гігієнічної оцінки впливу клімато-погодних умов на здоров'я людини.
7.	Методика гігієнічної оцінки ґрунту за даними санітарного обстеження земельної ділянки та результатами лабораторного аналізу.
8.	Санітарна очистка населених місць.
9.	Гігієна планування та забудови населених місць. Загальна методика санітарного обстеження і описання об'єкта.
10.	Методика санітарного обстеження джерел водопостачання та відбору проб води для бактеріологічного та санітарно-хімічного дослідження.
11.	Методика гігієнічної оцінки питної води за даними санітарного обстеження систем водопостачання та результатами лабораторного аналізу проб.
12.	Гігієнічна оцінка водопостачання. Методи покращання якості питної води.
13.	Методика санітарного обстеження джерел водопостачання та відбору проб води для бактеріологічного та санітарно-хімічного дослідження.
14.	Гігієнічна оцінка ступеня якості харчових продуктів. Методика санітарної експертизи молока і молочних продуктів, м'яса, риби та консервів.
15.	Гігієнічна оцінка ступеня якості харчових продуктів. Методика санітарної експертизи борошна, хліба та зернопродуктів. Методика лабораторного контролю якості напоїв та оцінки їх фальсифікації. Гігієнічні основи використання харчових добавок у харчуванні людини.
16.	Вивчення адекватності та збалансованості харчування. Методика розрахунку енерговитрат людини та її потреб у харчових речовинах.
17.	Вивчення адекватності та збалансованості харчування. Методика гігієнічної оцінки харчування людини та організованих колективів.
18.	Вивчення адекватності та збалансованості харчування. Методика оцінки харчового статусу та вітамінної забезпеченості організму людини.
19.	Теоретичні аспекти та методика профілактики аліментарних та аліментарно-зумовлених захворювань. Гігієнічні основи лікувальнодієтичного та лікувально-

	профілактичного харчування
20.	Методика та профілактика випадків харчових отруєнь.
21.	Харчування в профілактичній медицині. Організація харчування в лікувально-профілактичних закладах та на промислових підприємствах. Гігієнічні аспекти лікувально-профілактичного харчування. Лікувальні та дієтичні властивості окремих харчових продуктів.
22.	Особливості взаємодії харчових продуктів з лікарськими речовинами при різних функціональних станах організму та захворюваннях. Санітарногігієнічний контроль за харчуванням. Харчування в умовах екологічно несприятливого середовища.
23.	Аліментарна регуляція діяльності шлунково-кишкового тракту, діяльності ендокринної системи, обміну речовин та імунобіологічної реактивності організму. Нутриціологічна профілактика захворювань органів травлення, атеросклерозу, ожиріння, цукрового діабету та передчасного старіння.
24.	Гігієнічні основи комплексної оцінки стану здоров'я дітей і підлітків
25.	Методи оцінки фізичного розвитку дітей і підлітків.
26.	Гігієнічна оцінка режиму дня та навчально-виховного процесу учнів різного віку.
27.	Методи гігієнічної оцінки устаткування та утримання навчально-виховних установ для дітей і підлітків. Гігієнічна оцінка дитячих меблів.
28.	Лікарсько-санітарний нагляд за умовами виховання та навчання дітей і підлітків у школі
29.	Психогігієнічні основи оптимізації повсякденної діяльності людини.
30.	Гігієнічні аспекти медичної біоритмології та хроногігієни. Гігієна адаптаційного процесу. Наукові основи діагностики та профілактики хронічної втоми.
31.	Гігієнічна оцінка ступеня важкості та напруженості праці.
32.	Гігієнічна оцінка впливу шуму та вібрації на організм людини.
33.	Гігієнічна оцінка пилу та токсичних хімічних речовин. Методика гігієнічної оцінки небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища та реакції організму на їх вплив
34.	Медико-санітарні частини та медичні пункти промислових підприємств. 215 Гігієнічні аспекти роботи цехового ординатора. Методика вивчення захворюваності працівників виробничих підприємств. Методика розслідування випадків професійних захворювань та отруєнь. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Комісія з розслідування нещасного випадку на виробництві: порядок створення, права та обов'язки.
35.	Медико-біологічні методи профілактики та реабілітації професійнозумовленої патології серед працівників промисловості та сільськогосподарського виробництва. Організація медичного обслуговування працівників промислових підприємств та сільськогосподарського виробництва.
36.	Методика радіаційного контролю при роботі з джерелами іонізуючих випромінювань.
37.	Розрахункові методи оцінки радіаційної безпеки та параметрів захисту населення від зовнішнього опромінення. Гігієнічна оцінка протирадіаційного захисту

	персоналу і радіаційної безпеки пацієнтів при застосуванні радіонуклідів та інших джерел іонізуючих випромінювань в лікувальних закладах
38.	Закономірності формування променевого навантаження людини в місцях проживання, методологія його гігієнічної оцінки та шляхи зниження. Радіаційна небезпека та протирадіаційний захист на об'єктах з радіаційноядерними технологіями.
39.	Гігієнічна оцінка розміщення та планування окремих структурних підрозділів лікарні за матеріалами проекту.
40.	Гігієнічні основи профілактики внутрішньолікарняних інфекцій. Гігієнічні основи санітарно-протиепідемічного режиму. Сучасні методи дезінфекції.
41.	Гігієнічна оцінка перебування хворих та праці медичного персоналу в лікувальних закладах.
42.	Гігієнічна оцінка лікарняного та побутового одягу. Методика гігієнічної оцінки засобів по догляду за ротовою порожниною.
43.	Гігієнічні основи здорового способу життя.
44.	Основи організації та проведення санітарного нагляду за водопостачанням особового складу Збройних сил України на період надзвичайних ситуацій і катастроф та у воєнний час.
45.	Основи організації санітарно-гігієнічних заходів у Збройних силах України при надзвичайних станах мирного часу та у воєнний час. Гігієна польового розміщення військ та формувань населення.
46.	Гігієна праці особового складу Збройних сил України при ліквідації наслідків надзвичайних станів та на воєнний час. Організація та проведення санітарного нагляду за умовами праці ліквідаторів наслідків надзвичайних ситуацій.
47.	Організація та проведення розвідки вододжерел при надзвичайних ситуаціях та під час війни. Організація та проведення санітарного нагляду за очищенням, знезараженням та дезактивацією води в польових умовах при надзвичайних ситуаціях.
48.	Основи організації і проведення санітарного нагляду за харчуванням особового складу формувань на період надзвичайних ситуацій і катастроф та у воєнний час. Організація і проведення медичної експертизи продовольства у польових умовах при надзвичайних ситуаціях та в умовах бойових дій за допомогою табельних засобів.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, організація дослідження, розповідь, ілюстрація, спостереження, клінічно-дослідні роботи, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ – іспит

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; програмований контроль.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання (для іспиту): оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит.

Форма поточного контролю успішності навчання (для іспиту): сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання кожної теми:

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту/диференційованого заліку.

Критерії оцінювання під час проведення іспиту:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи

складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену/ диференційованого заліку)
180-200	A	відмінно
170-179,9	B	добре
160-169,9	C	
141-159,9	D	задовільно
122-140,99	E	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Тексти та конспекти лекцій, методичні розробки для аспірантів з практичних занять, методичні розробки для аспірантів із самостійної позааудиторної роботи, збірник тестових завдань; електронний банк тестових завдань, банк тестових завдань на паперових носіях, ситуаційні завдання, навчальне та лабораторне обладнання, технічні засоби навчання, набір демонстраційних препаратів, набір таблиць за всіма розділами гігієни та екології, комп'ютери та комп'ютеризовані початкові програми.

9. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології / Аспіранту або <https://www.vnmu.edu.ua/> загальної гігієни та екології / Новини).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

10. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-загальної-гігієни-та-екології/аспіранту>

ЛІТЕРАТУРА

1. Гігієна та екологія: підручник / Бардов В.Г., Омельчук С.Т., Мережкіна Н.В., Сергета І.В. та ін. [За ред. В.Г. Бардова] – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 472 с
2. Основи екології та профілактична медицина : підручник / Д.О. Ластков, І.В. Сергета, О.В. Швидкий та ін. – К : ВСВ «Медицина», 2017. – 472 с.
3. Основи екології: підручник для студ . вищих навч . закладів / [В.Г.Бардов, В.І.Федоренко, Е.М.Білецька та ін .]; за ред. В.Г. Бардова, В.І. Федоренко. – Вінниця : Нова Книга, 2013 . – 424 с.
4. Гігієна та епідеміологія в системі військово-медичної підготовки та медицини надзвичайних ситуацій / С. Бондарь, Т. Гут, Р. Гут. – Київ: «Медицина», 2018. – 344 с.
5. Гігієна з основами екології: навчально-методичний посібник (ВНЗ І—ІІІ р. а.) / Л.В. Довженко, І.К. Лінькова. - Київ: «Медицина», 2017. – 49 с.
6. Гігієна та екологія. Підручник / За ред. В.Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 720 с.
7. Радіаційна гігієна / В.О. Мурашко, Д.С.Мечев, В.Г. Бардов та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 376 с.
8. Основи профілактичної медицини : підручник / П. С. Бебешко, Ю. С. Скоробега, О. П. Коріняк. — 2-ге вид., перероб. та доп. — К. : ВСВ "Медицина", 2011. — 184 с. + Гриф МОЗ. — 40-00.
9. Hygiene and ecology: підручник / Bardov V.G., Omelchuk S.T., Yavorovsky O.P., Serheta I.V. et al. // 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
10. Тестові завдання і ситуаційні задачі з охорони праці в медичній галузі / За ред. О.П. Яворовського та І.В. Сергета. – К.: ВСВ “Медицина”, 2019. – 224 с.
11. Здоровий спосіб життя. Навчальний посібник / Ольга Ежова. – Київ «Університетська книга», 2017. – 127 с.
12. Гигиена и экология в терминах, схемах, таблицах и тестах / Под ред. В. Москаленко. - Київ: «Медицина», 2012. – 208 с.
13. Комунальна гігієна / Є.Г. Гончарук, В.Г. Бардов та ін.; За ред.. Є.Г. Гончарука . – К.: Здоров'я, 2003 . – 728 с.
14. Гігієна праці / За ред. Ю.І. Кундієва, О.П. Яворовського. – К. : Медицина, 2011. – 904 с.
15. Гігієна харчування з основами нутриціології /За ред. В.І. Ципріяна. – К. : Медицина, 2007. – кн. 1 – 528 с ., кн. 2 – 544 с.
16. Даценко І.І., Габович В.Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна та основи екології. – К: „Здоров'я”, 2004. – 792 с.
17. Тестовий контроль з загальної гігієни та екології людини: Навчальний посібник / За ред.. І.В. Сергети та Л.І. Краснової. – Вінниця, 2005. – 154 с.
18. Гигиена и экология. Учебник / Под ред. В.Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 720 с.
19. Hygiene and ecology / [Bardov V. G., Moskalenko V. F., Omelchuk S. T. and others] ; under the editorship V. G. Bardov. — Vinnytsya: Nova Knyha publishers, 2009. — 720 p.
20. Гігієна спорту : підручнтк / Ю. Д. Свистун, О. П. Лаптев, С. О. Полієвський, Х. Є. Шавель. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 304 с.

21. Навчальний стрес та психофізіологічні критерії оцінки адаптаційних можливостей організму студентів закладів вищої медичної освіти : монографія / В. М. Мороз, С. Ю. Макаров, О. А. Серебреннікова, І. В. Сергета. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 184 с.
22. Гігієнічні нормативи рухової активності студентів закладів вищої медичної освіти та шляхи її оптимізації : монографія / Сергета І. В., Бардов В. Г., Дреженкова І. Л., Панчук О. Ю.; За ред. В. Г. Бардова та І. В. Сергети. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 184 с.
23. Психофізіологічні та психогігієнічні основи ефективного використання здоров'язберігаючих технологій у закладах вищої освіти / В.М, Мороз, О.А. Серебреннікова, І.В, Сергета, Н.В.Стоян. - Вінниця : ТОВ "ТВОРИ", 2020. — 208 с.
24. ДержСанПіН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною".
25. Наказ МОЗ України від 21.05.2007р. №246 "Про затвердження Положення про порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій"
26. Гігієнічна діагностика професійної придатності студентів закладів медичної освіти (на прикладі стоматологічних спеціальностей) : монографія / І. В. Сергета, О. Ю. Панчук, О. П. Яворовський ; За ред. О. П. Яворовського та І. В. Сергети. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 348 с.
27. Наукові основи комплексної гігієнічної оцінки якості життя та адаптаційних можливостей сучасної учнівської і студентської молоді : монографія / О. В. Тимошук, Н. С. Полька, І. В. Сергета ; За ред. Н. С. Польки та І. В. Сергети. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ». – 272 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Офіційні веб-ресурси Президента України, Верховної ради України, Міністерства освіти та науки, Міністерства охорони здоров'я та інших центральних органів влади України, освітні портали вищих медичних навчальних закладів України.

2. Електронні підручники та навчальні посібники.

3. Сайт кафедри: <http://vnmue.edu.ua/кафедра-загальної-гігієни-та-екології>.

4. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmue.edu.ua>

5. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmue.edu.ua>

6. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>

7. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

8. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

9. MEDCRAM- Medical Lectures explained clearly
<https://www.youtube.com/user/MEDCRAMvideos>

10. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>

Силабус з дисципліни «Гігієна та професійна патологія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології (протокол № 14 , від « 25 _____ » квітня _____ 2022 року

Відповідальний за курс



д.мед.н., проф. І. В. Сергета